

ÕPPEAINE NIMETUS	Muusika LÕK 1.-9. kl
ÕPPEAINE KIRJELDUS	Valdkonnapädevus 1) tunneb rõõmu muusika kuulamisest ja musitseerimisest; 2) tunneb huvi muusika vastu, kuulab erinevat muusikat; 3) julgeb muusika saatel liikuda ja kaaslastele esineda; 4) kirjeldab kuulatud muusikat, väljendab muusikaalastes vestlustes oma eelistusi ja arvamusi, kasutades õpitud sõnavara; 5) väärtustab muusikat ja muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana. Õppeaine kirjeldus Muusika aines püütakse äratada huvi muusika vastu, kujundada aktiivset ja emotsionaalset musitseerimist ning arendada teadlikku muusika kuulamise ja hindamise oskust. Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel. Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi: 1. Laulmine 2. Muusikaline liikumine 3. Omalooming 4. Muusika kuulamine Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, liikumist ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust. Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Üldpädevus

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Muusika, ühena kunstiainetest on otseselt seotud kultuuri, selle mitmekesisuse, loomise ja loodu väärtustamisega. Muusika tegemise ja kuulamise käigus ning muusika üle arutledes süvendatakse teadmisi eesti kultuurist ja muusikast, avardatakse maailmapilti, tutvutakse teiste rahvaste kultuuri ja eluviisiga. Esimeses kooliastmes keskendutakse eesti kultuurile - meie tavad ja kombed ning nendega seotud repertuaar (rahvamuusika - rahvalaul, rahvapillid, laulumängud ja rahvatantsud; kodu ja Eestimaaga seotud laulud). Teises kooliastmes laiendatakse kultuuripilti naaberriikide omaga tutvudes, tehes seda võrdluses (mis ühesugune/ühendav ja mis erinev/omapärane) Eestiga. Kolmas kooliaste tutvub kultuuridega teistelt mandritelt, saab ülevaate sealsetest erinevatest usunditest ning muusikast. Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundab ühislaulmine, mis ühendab omavahel eri põlvkondi ning osalemine laulupidudel. Õppekäigud kultuuriloolistesse paikadesse, kontsertide ja muusikaetenduste külastamine toetavad kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamist - teiste loodust osasaamine, selle hindamine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Muusika kui universaalne keel võimaldab üksteist tundma õppida, omavahel suhelda ja koos tegutseda. Ühislaulmine, pilling ja erinevates ühisprojektides osalemine toetab sotsiaalsete oskuste kujunemist ja arenemist, avastatakse enda ja teiste loomingulisi ressursse, nauditakse loomevabadust ja kujunevat ühtsustunnet. Ühistegevustes on võimalik koos luua toetav, turvaline, mänguline ja loominguline keskkond ning seeläbi mõista meeskonnatöö olulisust. Sotsiaalset ja kodanikupädevust kujundatakse kõikide muusikaliste tegevuste kaudu, omandatakse meeskonnatöö oskused ja kogemused; kujundatakse ühistöö reeglid ja kokkulepped ning mõistetakse kaaslastega arvestamise ja kokkulepetest kinnipidamise tähtsust. Kultuurisündmustel osalemine süvendab kultuurilist ühtsustunnet ning erinevate kultuuride mõistmist.

Enesemääratluspädevus

Musitseerimine võimaldab avastada ja avada enda tunde- ja huvide maailma uusi tahke. Praktiliste tegevuste kaudu saab mõista ja hinnata enda muusikalisi võimeid ja oskusi, omandada esitamise, esitlemise ja esinemise oskusi. Kaasõpilaste ja õpetaja tagasiside kaudu erinevatele muusikalistele tegevustele (laulmine, tantsimine, omalooming) saab oma sooritust täiendada/muuta - tagasiside toetab oskuste arengut. Osalemine lauluansamblis või kooris, oma ja

teiste oskuste jälgimine, toetab enesemääratlust ja annab ühistegevustes juurde kuuluvustunnet. Esinemised kooli- või koolivälistel üritustel panevad oskused proovile ning annavad tagasisidet. Tutvumised erinevate muusikastiilidega võimaldavad leida endale meelepärase ning ka läbi lemmikmuusika ühtekuuluvustunnet tunda.

Õpipädevus

Muusikas nagu ka teistes õppeainetes on oluline õppida õppima - kuidas samm-sammult oma tegutsemist kavandada ja olemasolevatele teadmistele ja oskustele uusi kihte juurde laduda. Laulu õppimine algabki analüüsist - kui pikk, mitu salmi, kas on refrään, milliseid noodivältsusi ja milliseid nelikõrgusi on kasutatud. Olukorda hinnanuna on hea teha järgnevat plaani - kas alustada sõnade lugemisest, viisi õpetuses või hoopis teha selgeks refrään. Muusika õppimist on hea teha koos, kuid see nõuab ka individuaalset tööd ja harjutamist - enda õppe kavandamist ja teostamist. Tagasiside, enda ja teiste tegevuse analüüs aitavad saada ülevaadet olukorrast.

Suhtluspädevus

Muusika võimaldab suhtlemist nii sõnadega kui ka mitteverbaalselt - helide keeles. Suhtluspädevust rakendatakse algklassides erinevate laulude, laulu- ja ringmängude õppimise kaudu, kus õpilane harjutab mängides selget ja viisakat eneseväljendust ning turvalist suhtlemist kaasõpilastega. Vanemates klassides on tähtsal kohal kultuuride, heliloojate ja teoste üle arutlemine, oma kogemuse ja arvamuse jagamine kaasõpilastega. Õpitakse oma seisukohti viisakalt väljendama ning teiste arvamust ja väärtusi aktsepteerima. Suhtluspädevuse kujunemisele aitab kaasa aktiivne osalemine nt kooli ansamblites või kooris. Muusikute omavahelisele paremale mõistmisele aitab kaasa muusika oskussõnade valdamine.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Muusika ja matemaatika on omavahel tihedas ühenduses - mõlemas tuleb arvutada ja tegeleda andmetega. Suuresti põhineb helide pikkuse/kestvuse jaotussüsteem matemaatikal - helivältsuste arvulised/murdarvulised nimetused (veerand-, pool-, kaheksandiknoot jt). Taktimõõtu muusikas tähistatakse enamasti murdarvuna (2/4 polka, 3/4 valss), esitamise kiirust ehk tempot numbriga (mitu lööki minutis). Muusikas peab teadma rütmide pikkust, et osata neid sobitada taktimõõduga ning täita taktid vajaliku arvu rütmidega korrektse noodikirja jaoks - arvandmete kogumine ja korrastamine.

Loodusteaduste pädevus kujundab oskust mõista heli tekkimist/tekitamist, heli omadusi, helikeskkonna (näiteks müra) mõju inimese tervisele. Loodus ise pakub näiteid ja inspiratsiooni loominguks - loodushääled, linnulaul, lõhnad ja kaunid vaated. Muusikas tuleb lugeda ja teisendada andmeid (noodikirja

	tähistused). Terviku mõistmine ja osa leidmine tervikust (kogu helivältuste süsteem, vormiõpetus - salmid, refrään, eelmäng, vahemäng). Muusika esitamine digivahenditega/-keskkondades, salvestamine ja taasesitamine kujundab tehnoloogiaalast pädevust. Ettevõtlikkuspädevus Muusikus peab olema ettevõtlikkust - suutlikkust ideid luua ja neid ellu viia. Muusikas ja muusika loomisel väärtustatakse uuenduslikke ja loovaid lahendusi. Muusikas saab ettevõtlikkust väljendada ka esinemisjulguse ja -oskuse kaudu. Koolis saab olla ettevõtlik, olles algatajaks mõnele muusikalisele sündmusele (näiteks bändi loomine, omaloomingu esitamine, lemmikbändi kontserdi korraldamine). Õpitakse oma tugevaid külgi arendama, tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tulemuse eest. Digipädevus Muusika tegemine ja loodu jagamine on kolinud digikeskkondadesse. See nõuab oskust leida sobilik, oskustele ja vajadustele vastav keskkond, võimekust teha koostööd ning leida sobilik suhtlusviis nii koosloojate kui publikuga. Igapäevaselt peaks igaüks teadma digikeskkondade ja üldiselt internetikasutuse ohtudest, oskama kaitsta enda andmeid ja privaatsust, kasutama samu põhimõtteid ja käitumisnorme, mis tavaeluski. Muusikatundides harjutatakse, kuidas sõnastada otsitava kohta teavet (milliseid märksõnu kasutada, otsides infot helilooja kohta, nootide asukoha määramisel noodijoonestikul jne) ning hinnatakse leitud allikate usaldusväärsust. Tehakse ühisloomet digikeskkondades, õpitakse tundma vastavate keskkondade võimalusi (plakati koostamine, ühisarutelud/oma arvamuse avaldamine, lemmikmuusika playlistid, omaloominguline muusika jne). Arutletakse, mida sobib Internetis jagada, mille või kelle jaoks on rakendustel vanuselised piirangud; kas Internet laseb meil unustada selle, mida oleme kunagi seal jaganud; arutletakse, kas tehisaru teeb arukaks või arutuks. Lõiming teiste õppeainetega Eesti keel - õpilaste kõne arengu toetamine - hääle tugevuse ja diktsiooni selguse harjutamine; tähestikulaulud - tähtede/tähestiku õppimine laulutekstide abil, muusika rütmi, meloodia ja harmoonia toetav mõju (videote puhul lisandub visuaalne tugi); silbitamine - laulusõnad on noodikirjas esitatud enamasti silbitatud tekstina; häälikute häälimine (täis- ja kaashäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, sulghäälikud - nende laulmise võtted/põhimõtted). Laulutekstide analüüs, uued/vanad sõnad ja nende tähendus (rahvalaulude tekstid), rahvakombed ja rahvakalendri tähtpäevad. Korrektse kirjakeele ning kokkulepitud vormistusnõuete järgimine. Õpetaja ise saab toetada õpilaste keele
--	--

	arengut, teades, arvestades ja kasutades eesti keeles õpetatavaid lausemalle nii õppematerjali selgitamisel kui ka töökorralduste esitamisel. Matemaatika - numbrilaulud - aitavad muusika rütmi, meloodia ja harmoonia toel paremini meelde jätta arve. Erinevate muusikapalade kuulamine, rütmide kaasa mängimine aitab mõista erinevusi kiire ja aeglase tempo, kõrge ja madala heli vahel. Ruumisuhteid (kõrge-madal, ees-taga, üleval-all), ruumis orienteerumise oskust saab kinnistada laulumängudega ning noodikirja jälgimisega laulu õppimisel - nootide asetus noodijoonestikul (joonel, vahes). Läbi erinevate lastelaulude, liisutuste ja laulumängude saab kinnistada erinevaid õpitud matemaatikaalaseid teadmisi ja oskusi (nt arvu, hulga ja numbri seos; ajasuhted - kalender, kellaaeg); helivältsused (terve, pool), taktimõõt (2- ja 3-osaline.) Loodusõpetus - looduse kujutamine, linnu- ja loomariik muusikas - loodushelide ning linnu- ja loomahäälte matkimine, liikumiste jäljendamine. Säästev eluviis, taaskasutus - rütmipillide valmistamine looduslikest materjalidest (puit, kivid, liiv, kõrred jm). Aastaajad, kuude nimetused lauludes ja lugudes. Rahvakombed - laulumängud looduslikus keskkonnas. Muusikalise kuulamise harjutamine - loodushelide ja -häälte tuvastamine. Inimeseõpetus - eneseteadlikkus, teiste märkamine ja teistega arvestamine ühistes muusikategevustes - kooslaulmised, tantsud ja liikumised. Kodu ja perega seotud teemad lauludes, sõnavara rikastamine. Aeg ja ajalugu, rahvalikud kombed ja rahvakalendri tähtpäevad ning nendega seotud laulud, laulumängud ja tantsud. Hääle tekitamine ja kuulamine. Liikumisõpetus/ Kehaline kasvatus - laulu- ja ringmängud, rahvatantsud, rütmikaharjutused, kehapillisaated. Liikumine muusika saatel ja muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri põhjal. Keha tunnetamine ja koordineerimine, tempo, erinevad liikumisvormid, liikumine rütmilise kaasmänguga (käteplaksud eri taktiosadel jms). Õige kehahoid ja keha tunnetamine lauldes. Tööõpetus - lihtsate rütmipillide valmistamine, pillide materjalid (puit, plastik, paber jms); valmistamise tehnoloogiad - töövõtted, tööriistad; laulud, mis tutvustavad tööriistu ja töövõtteid. Kunst - kuulatud muusika visualiseerimine, muusikapala karakteri, sisu, meeleolu jne väljendamine kunstitegevustes. Pillide kujutamine kunstitöös. Enda valmistatud rütmipillide värvimine, kaunistuselementide kavandamine ja teostamine - motiivid ja sümbolid. Läbivad teemad
--	--

	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine - valmisolek enda oskuste ja teadmiste täiendamiseks, uudishimu ümbritseva vastu. Enda muusikaliste oskuste esitlemine ning võimaluste leidmine eri eluvaldkondades oma muusikaliste oskuste kasutamiseks. Edasiõppimisvõimalused võimekamatele muusikaringides või muusikakoolis. Muusikaharrastus kui eneseväljenduse ja läbi elu vaba aja sisustamise vahend; sotsiaalsete ja sõprussuhete loomise ja edendamise vahend - võimaldab seltskonnas olemist ja koos tegutsemist. Muusikaga seotud ametite teadmine. Muusik kui elukutse - tutvumine muusikaga seotud elukutsetega (nii otseselt muusikat tegevad kui muusika esitamist ja tootmist/levitamist toetavad) - helilooja, laulja, pillimees, dirigent, helitehnik, pillimeister jne. Keskkond ja jätkusuutlik areng - kujundatakse keskkonda säästvat mõtteviisi, tutvustatakse kohalikke ja globaalseid keskkonnaprobleeme. Kujundatakse vastutustundlikku tarbijat, tuuakse näiteid loodusressursside kasutamisest, selgitatakse looduse ja selle kestlikkuse, looduskeskkonna terviklikkuse ja loodushoiu teemasid. Õpetatakse rütmipillide valmistamist taaskasutatud materjalidest. Temaatiliste laulude kaudu mõjutatakse õpilaste väärtushinnanguid. Väärtustatakse pärand- ja rahvuskultuuri, selgitatakse, kuidas on keskkonnast ja loodusest sõltuvalt kujunenud inimeste eluviis ja kultuur. Tuuakse näiteid lihtsamate rahvapillide (vilepill, sarvepill, karjapasun) valmistamisest (materjalid kohalikust looduslikust keskkonnast). Võimalusel kutsutakse esinema ja rahvapille tutvustama kodukandis tegutsevaid pärimusmuusikuid. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - ühise musitseerimise käigus arendatakse koostöö - ja teistega arvestamise oskust. Loovülesannete kaudu toetatakse ettevõtlikkust ja õpilaste initsiatiivi midagi luua. Ühiste otsuste langetamise kaudu (nt laulurepertuaari/õppesisu ühisel valimisel), esinedes/osaledes kooli ja kogukonna üritustel suurendatakse kaasatust. Õpilaste kaasamine ürituste planeerimisse ja korraldamisse, andes seeläbi võimalus olla aktiivne ja vastutustundlik kodanikuühiskonna liige. Musitseerimine kui võimalus olla ettevõtja - muusika looja, esitaja, tootja, vahendaja. Kultuuriline identiteet - Eesti rahvakultuuri traditsioonide (rahvalaulud, rahvapillid, rahvatantsud, laulu- ja tantsupeod) teadmine ja hindamine. Rahvalaulude, -muusika ja laulumängude kasutamine rahvakalendri või riiklike tähtpäevade tähistamisel. Piirkondlike eripärade väärtustamine ja kasutamine. Kodukoha kultuuriväärtuste teadmine, huvi äratamine kodukohast pärit või seal elanud kultuuritegelaste/muusikute vastu. Teiste rahvaste traditsioonidega tutvumine, kultuurilise mitmekesisusega arvestamine, lugupidava ja salliva suhtumise kujundamine.
--	---

	Teabekeskkond ja meediakasutus - õpetatakse otsima informatsiooni erinevate riikide heliloojate, instrumentide, muusikastiilide kohta; suunatakse kasutama erinevaid teavikuid (heliplaat, CD, video). Tutvustatakse interneti-turvalisusega seotud teemasid, "Targalt internetis" nõuandeid - milliseid salvestusi endast ja enda saavutustest jagada, millisele kogukonnale/sõbruskonnale. Stuudiumi/e-kooli, Tera-kaustade võimalused õppematerjalide ja koolitööde esitamiseks. Autoriõigus. Tehnoloogia ja innovatsioon - uudishimuliku ellusuhtumise kujundamine, uuenduste, uute tehniliste võimaluste ja tehnoloogiatega kursis olemine elukestvalt. Digivahendite kasutamine õppes, erinevate digikeskkondade tutvustamine. Tutvustatakse tehnoloogia arengut läbi aegade muusikas; juhendatakse, kuidas ja mille abil omaloomingut lindistada; selgitatakse, kuidas on arenenud muusika salvestamisvõimalused tänapäeval. Tervis ja ohutus - enda võimete teadvustamine, oma oskuste ja huvide kaardistamine. Muusika kui vahend ja võimalus emotsionaalse tasakaalu leidmiseks - muusika teraapiline mõju inimesele. Õpetatakse lõõgastuma laulmise, musitseerimise, muusika kuulamise ja rütmilise liikumise kaudu - eri stiilide muusika võimalused muusikaliste väljendusvahendite kaudu. Mõõdu mõju, selle vähendamise võimalustega tutvumine. Häälehoid, tervislik häälekasutus. Väärtus ja kõlblus - eneseteadlikkus oma muusikalistest võimetest ja võimalustest, lugupidava ja salliva suhtumise kujundamine, õpetatakse arvestama teistsuguseid arvamuste, seisukohtade ja väärtushinnangutega. Käitumine avalikus ruumis, kontserdil, aktusel jne - tutvumine hea tavaga, oskuste harjutamine ja kinnistamine ühisüritustel, kontserdi vms külastustel. Õpetatakse oma arvamust ja seisukohti viisakalt edastama (esineja - laulja, pillimängija, tantsija) kohta.
	TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE	I kooliastme muusikaõppes on kesksel kohal musitseerimine – laulmine, muusikaline liikumine. Õpiülesannete järjestamisel lähtutakse põhimõttest - tuttavalt uue suunas. 1. kooliastmes püütakse õpilastele õpitavat edasi anda enamjaolt matkimismeetodil, kuna lugemisoskus on enamasti puudulik, esmane on õpetaja eeskujuga erinevate oskuste omandamisel. Õpilaste muusikalisi võimeid arendava ja üldist arengut korrigeeriva vahendina on kesksel kohal laulmine. Kuna laste sõnavara võib olla piiratud, on ka laulutekstid lihtsad ja kergesti meelde jäävad. Juhul kui õpilasel on raske laulda/meelde jätta tervet laulu, piiratakse üksikute osade laulmisega.

	Muusikalised teadmised ja oskused kujundatakse seoses praktilise musitseerimisega, töös rütmiga. Õpitulemused I kooliastmes: 1) on omandanud esmased koostegemise oskused kõigis muusikalistes tegevustes; 2) tunneb rõõmu laulmisest, muusikalisest liikumisest ja muusika kuulamisest; 3) on saanud esmase ühislaulmise kogemuse, kasutab saateks rütmipille ja kehapilli; 4) omab muusika kuulamise kogemusi, suudab väljendada oma muusikalisi elamusi; 5) rakendab omandatud muusikalisi teadmisi ja oskusi muusikalistes tegevustes.
II KOOLIASTE	II kooliastme muusikaõpetuses on olulisel kohal laulmine ning muusika rütmis liikumine (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis). Eesmärgiks on hoida ning suurendada huvi ja soovi muusikalistes tegevustes osaleda. Ühise musitseerimise kaudu arendatakse õpilaste rütmitunnet, silma ja käe koostööd, liigutuste koordinatsiooni; kujundatakse muusikalise eneseväljendamise julgust ja oskusi, suhtlemis- ja koostööoskusi. Laulude valikul arvestatakse õpilaste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldusprobleeme. Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule. Õpitulemused II kooliastmes: 1) tunneb rõõmu nii individuaalsetest kui ka ühistest muusikalistest tegevustest ja väärtustab musitseerimist; 2) arendab oma muusikalisi võimeid ja osaleb aktiivselt muusikalistes tegevustes – laulmises, omaloomingus ja muusikalises liikumises; 3) osaleb aktiivselt muusikalises loomeprotsessis, katsetab oma ideid erinevates muusikalistes tegevustes; 4) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ja analüüsib oma arvamusi ja valikuid; 5) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulu- ja tantsupeo traditsiooni; 6) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja suhtub lugupidavalt erinevatesse rahvuskultuuridesse; 7) leiab muusikaalast infot erinevatest teabeallikatest, käitub ohutult virtuaalmaailmas.

III KOOLIASTE	III kooliastme õppetegevuses tuginetakse omandatud teadmistele ja oskustele. Esmane on positiivsete emotsioonide saamine muusika tegemisest või kuulamisest. Arendatakse õpilaste rütmi- ja meloodiataju, muusikalist maitset, silmaringi, esinemisjulgust, suhtlemis- ja koostööoskusi, oskust väärtustada enda ja teiste loomingut, samuti kultuurisündmusi (sh virtuaalseid) ja nendel osalemist ning Eesti muusikapärandit ja kaasaegset muusikat, võimaldatakse erinevaid esinemiskogemusi (esinemine solistina, ansamblis, kooris). Kujundatakse oskust väljendada oma arvamusi ja eelistusi ning sallivat suhtumist erinevustesse. Õpetaja suunamisel kuulatakse tundides ühiselt erineva raskuse ja keerukusega muusikat. Pööratakse tähelepanu ka rahvusmuusikale, kujundatakse hoiakut seda hoida. Õpilastele tutvustatakse eri ajastute muusikat, tuntumaid heliloojaid ning dirigente Eestis. Õpitakse tundma muusika eri žanre, kirjeldama kuulatud muusikat ning väljendada oma arvamusi ja eelistusi. Olulisel kohal õppetegevuses on kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused (sh virtuaalsed).		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="428 1136 964 1310">ÕPITULEMUSED</td><td data-bbox="964 1136 1487 1310">ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i></td></tr> </table>	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>		
1.klass	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="428 1310 964 1982"> Laulmine • laulab lihtsamaid lastelaule loomuliku kehahoiuga, laululise hingamisega, selge hääldusega, kõlava häälega; • teeb vahet kõrgel ja madalal helil; • eristab heli, müra ja kõnet; • tunneb ära Eesti hümni, käitub hümni laulmise ajal õigesti; • teab mõisteid salm ja refrään. Muusikaline liikumine • liigub lihtsa muusika rütmis; • oskab kasutada liisusalme; </td><td data-bbox="964 1310 1487 1982"> Õppesisu: Hääle tekitamine Loomuliku kehahoiu ja laulmisele omaste hingamispõhimõtete tutvustamine, kasutamine ja kinnistamine Hääleharjutused Lihtsa lastelaulu õppimine kombineeritud meetodil Eesti hümni kuulamine salmide kaupa Põhimõisted: refrään, salm, hümn, rütm Õppesisu: Muusika rütmis liikumine Laulumängudes osalemine </td></tr> </table>	Laulmine • laulab lihtsamaid lastelaule loomuliku kehahoiuga, laululise hingamisega, selge hääldusega, kõlava häälega; • teeb vahet kõrgel ja madalal helil; • eristab heli, müra ja kõnet; • tunneb ära Eesti hümni, käitub hümni laulmise ajal õigesti; • teab mõisteid salm ja refrään. Muusikaline liikumine • liigub lihtsa muusika rütmis; • oskab kasutada liisusalme;	Õppesisu: Hääle tekitamine Loomuliku kehahoiu ja laulmisele omaste hingamispõhimõtete tutvustamine, kasutamine ja kinnistamine Hääleharjutused Lihtsa lastelaulu õppimine kombineeritud meetodil Eesti hümni kuulamine salmide kaupa Põhimõisted: refrään, salm, hümn, rütm Õppesisu: Muusika rütmis liikumine Laulumängudes osalemine
Laulmine • laulab lihtsamaid lastelaule loomuliku kehahoiuga, laululise hingamisega, selge hääldusega, kõlava häälega; • teeb vahet kõrgel ja madalal helil; • eristab heli, müra ja kõnet; • tunneb ära Eesti hümni, käitub hümni laulmise ajal õigesti; • teab mõisteid salm ja refrään. Muusikaline liikumine • liigub lihtsa muusika rütmis; • oskab kasutada liisusalme;	Õppesisu: Hääle tekitamine Loomuliku kehahoiu ja laulmisele omaste hingamispõhimõtete tutvustamine, kasutamine ja kinnistamine Hääleharjutused Lihtsa lastelaulu õppimine kombineeritud meetodil Eesti hümni kuulamine salmide kaupa Põhimõisted: refrään, salm, hümn, rütm Õppesisu: Muusika rütmis liikumine Laulumängudes osalemine		

	- osaleb õpitud laulumängude mängimisel, hoiab rivi ja sõõri. Muusika kuulamine - teeb vahet kiirel ja aeglasel muusikal; - teeb vahet kõrgel ja madalal helil; - mängib laulule/ muusikapalale kaasa kehapillil ja tuttavatel rütmipillidel.	Põhimõisted: rivi, sõõr, liisusalm Õppesisu: Erinevate muusikapalade kuulamine Rütmipillidel mängimine Põhimõisted: rütmipill (triangel, kõlapulgad, marakas jms), kehapill Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
2.klass	Laulmine - tekitab mitmesuguseid helisid vahendi ja/või häälega; - laulab tuttavaid lastelaule loomuliku kehahoiuga, laululise hingamisega, selge hääldusega, kõlava häälega; - laulab peast mõnd lastelaulu; - tunneb ära Eesti hümn, käitub hümn laulmise ajal õigesti, püüab hümn kaasa laulda. Muusikaline liikumine - mõtleb välja liigutusi tuttavates laulumängudes; - osaleb õpitud laulumängude mängimisel. Muusika kuulamine - kuulab eri rütmis ja tempos muusikapalu; - tunneb helipikkusi ja rütmivorme TA, TI-TI, PAUS (ühelöögiline), mängib õpitud rütme rütmipillidel ja kehapillil tuttava laulu saateks kaasa; - teab noodijoonestiku tähendust;	Õppesisu: Lastelaulude õppimine kombineeritud meetodil Hääleharjutused Põhimõisted: heli, hümn, selge hääldus Õppesisu: Laulumängudes osalemine Liigutuste välja mõtlemine Väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu Põhimõisted: laulumäng, karakter Õppesisu: Erinevate muusikapalade kuulamine Rütmivormide TA, TI-TI, (ühelöögiline) paus õppimine Rütmipillidel mängimine Põhimõisted: (ühelöögiline) paus, tempo, helipikkus, rütmivormid TA, TI-TI, PAUS, rütmipill, kehapill,

	- tutvub noodikirja märkidega; - eristab kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõlalisest.	meloodia (kurva- ja rõõmsakõlaline), noodijoonestik, noodikirja märgid Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
3.klass	Laulmine - teab peast mõnda lastelaulu; - laulab tuttavat laulu võimalikult selge häälduse ja õige kehahoiuga vaikselt/valjusti; - tunneb Eesti hümn, laulab kaasa esimest salmi; - teab mõnda rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaulu, osaleb nende laulmisel (nt mardi- ja kadrilaulud). Muusikaline liikumine - mängib paarides laulumänge. - oskab välja mõelda tegevusi tuttavas laulumängus; - mängib lihtsamaid kaasmänge keha- ja rütmipillidel. Muusika kuulamine - tunneb helipikkusi ja rütmivorme TA, TI-TI, TA-A, PAUS; - tunneb kaheosalist taktimõõtu; - mängib õpitud rütme tuttavate laulude saateks kaasa; - teab noodijoonestiku tähendust; - kordab noodikirja märke; - suudab eristada kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõlalisest.	Õppesisu: Lastelaulude õppimine kombineeritud meetodil Hääleharjutused Põhimõisted: rahvalaul, rahvakalender, selge hääldus, hümn Õppesisu: Laulu- ja ringmängudes osalemine Liigutuste välja mõtlemine Põhimõisted: paar, ringmäng, laulumäng, kaasmäng, rütmipill, kehapill Õppesisu: Rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, PAUS õppimine Õpitud rütmide laulu saateks mängimine Erinevate muusikapalade kuulamine Põhimõisted: meloodia, helipikkus, rütmivormid TA, TI-TI, TA-A, PAUS, kaheosaline taktimõõt, meloodia (kurva- ja rõõmsakõlaline), noodijoonestik, noodikirja märgid

		Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
4.klass	Laulmine • laulab tuttavaid laule võimalikult selge häälduse, kõlava tooni ja õige kehahoiuga; • teab peast mõnda lastelaulu, sealhulgas vastavalt võimetele Eesti hümn; • laulab ühislaulu; • tunneb 3-osalist taktimõõtu. Muusikaline liikumine • väljendab kuulatud muusikat liikumistes; • mängib laulu- ja ringmänge; • mängib kaasmänge keha- ja rütmipillidel. Muusika kuulamine • tunneb rütmivältust TA-A-A; • tunneb õpitud noodikirja märke; • mõistab terminite orkester ja orkestrijuhth/ dirigent tähendust; • eristab vokaalmuusikat instrumentaalmuusikast.	Õppesisu: Vanema ja uuema rahvalaulu laulmine Tutvumine laulu autoritega/ heliloojatega Noodist silbitatud laulusõnade lugemine Põhimõisted: laulu autor, helilooja, rahvalaul, ühislaul, hümn, 2- ja 3-osaline taktimõõt Õppesisu: Dünaamika väljendamine, erineva tempo ja rütmide kasutamine ja tunnetamine Loovliikumine Põhimõisted: loovliikumine, laulumäng, ringmäng, kaasmäng, kehapill, rütmipill Õppesisu: Vokaal- ja instrumentaalmuusikaga tutvumine Erineva taktimõõduga muusikapalade kuulamine Hääle- ja kooriliikide võrdlemine Erinevate pillirühmade kuulamine Kuuldud või kuulatava muusika järgi liikumine Põhimõisted: orkester, dirigent, koor, rütmivältus TA-A-A, vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, noodijoonestik, noodikirja märgid Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
5.klass	Laulmine • laulab vaba ja kõlava tooni ning selge hääldusega;	Õppesisu: Mõistete takt ja taktimõõt selgitamine 2- ja 3- osalise taktimõõdu kordamine

	• laulab peast mõne laulu, sealhulgas Eesti hümnid; • saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes; • teeb vahet 2- ja 3-osalisel taktimõõdul; • tutvub laulu autoritega, teab mõisteid helilooja, luuletaja/teksti autor; • loetakse noodist silbitatud laulusõnu; • teab mõnd eesti heliloojat; • nimetab mõnd lastelaulu. Muusikaline liikumine • väljendab kuulatud muusikat liikumise ja rütmimängude kaudu; • mängib laulu- ja ringmänge; • teab mõisteid rivi, ring/sõõr, viirg; • tantsib lihtsamaid rahvatantse; • mängib kaasmänge keha- ja rütmipillidel. Muusika kuulamine • iseloomustab kuulatud muusikat abivahendite toel; • arvestab õpitud noodikirja märkidega; • tutvub eesti rahvapillide ja rahvamuusikaga.	Laulu sisule vastava karakteriga ilmeka laulmine, hääle tugevuse muutmine laulus Eesti heliloojate tundma õppimine. Lastelaulude nimetamine Põhimõisted: 2- ja 3-osaline taktimõõt, helilooja, luuletaja, teksti autor, väljendid “valjult”, “vaikselt”, “vaibudes”, “valjenedes” Õppesisu: Muusika rütmi, tempo ja dünaamika tunnetamine Erinevate rütmikujundite tuvastamine ning nende väljendamine liikumiste/liigutuste kaudu Oma liikumiste kohandamine vastavalt muusika iseloomule Ruumitunnetuse arendamine Motoorika, koordineerimise, tähelepanuvõime ja väljendusoskuse arendamine loovliikumise ja rütmimängude kaudu Loovuse arendamine Laulu- ja ringmängude mängimine Põhimõisted: viirg, ring/sõõr, rivi, rahvatants, kaasmäng, kehapill, rütmipill, rütmimäng, ringmäng, laulumäng Õppesisu: Rütmide kuulamine ja taasesitamine rütmipillidel Muusikapalade tunnuste eristamine muusikalistes näidetes Rahvamuusika ja rahvapillidega tutvumine
--	--	--

		Põhimõisted: rahvapillid, rahvamuusika, noodikirja märgid Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
6.klass	Laulmine • laulab peast mõnda laulu, sealhulgas Eesti hümnid; • laulab vaba ja kõlava tooni ning selge hääldusega; • teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja rakendab neid häälemurde perioodil. • tunneb levinumaid rahvalaule; • laulab regilaulu; • teab mõisteid salm, refrään, eelmäng, vahemäng. Muusikaline liikumine • eristab kuulamise järgi marssi, valssi ja polkat; • väljendab kuulatud muusikat liikumise kaudu. Muusika kuulamine • eristab abivahendite toetudes kõrget ja madalat mees- ja naishäält; • tutvub erinevate kooriliikidega;	Õppesisu: Lastelaulude laulmine Eesti hümnid laulmine Lihtsamate regilaulude laulmine ja kuulamine Rahvalaulud seoses kalendriliste tähtpäevadega Tunnete väljendamine laulu ja muusika abil Põhimõisted: regilaul, rahvalaul, häälemurre, häälehoid, traditsioon, kalendriline tähtpäev, eelmäng, vahemäng, salm, refrään Õppesisu: Liikumine vastavalt muusika iseloomule Ruumitunnetuse arendamine Keha tunnetuse ja koordinatsiooni arendamine Kehakeele kasutamine, arvestades ruumi võimalusi ja muusika iseloomu Muusika, kehakeele ja liikumise kasutamine, et väljendada oma mõtteid ja emotsioone Loovuse arendamine Põhimõisted: marss, valss, polka, kehakeel, koordinatsioon Õppesisu: Muusika kuulamine ja selle iseloomustamine õpetaja juhendamisel (mars, polka, valsi äratundmine)

	- teab mõningaid olulisemaid fakte eestlaste laulu- ja tantsupeost; - tunneb eesti olulisemaid rahvapille nii välimuse kui ka kõla järgi, teab nende nimetusi; - eristab kuulamise järgi marssi, valssi ja polkat. Muusikaline omalooming - loob omaloomingulist muusikat, kasutades keha, häält ja olemasolevaid rütmipille; - loob kaasmänge keha- ja rütmipillidel, loovliikumisi, improvisatsiooni.	Rahvapillidega tutvumine, muusikanäidete kuulamine Laulu- ja tantsupidude traditsioon Muusikapalade kuulamine: soololaul, koorilaul, kõrge ja madal hää Erinevad kooriliigid Helivältuste ja pauside kordav ning süvendav käsitlemine Põhimõisted: laulu- ja tantsupidu, marss, valss, polka, kooriliik, kõrge ja madal hää, mees- ja naishää, rahvapillid Õppesisu: Turvalise ja loomisvabadust toetava keskkonna kujundamine Omaloomingulise muusika loomine Kaasmängu loomine keha- või rütmipillidel Põhimõisted: kaasmäng, loovliikumine, omalooming, improvisatsioon Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
7.klass	Laulmine - laulab peast mõnda laulu, sealhulgas Eesti hümni; - laulab pingevabalt, õige hingamise ja selge hääldusega; - tunneb helivältusi ja rütme TA, TI-TI, TIRI-TIRI, TAI-RI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja PAUSE; - tunneb mõisteid salm, refrään, eelmäng, vahemäng; - arvestab õpitud noodikirja märkidega; - teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja	Õppesisu: Hääle tugevuse võimendamine; hoidumine liiga valjust helist kui kahjustavast toimest kuulmisele Laulmine koos liikumise ja liigutustega Jõukohaste laulude/ rahvalaulude laulmine Diktsiooniharjutused Põhimõisted: häälemurre, häälehoid, rahvalaul, rütmivältused TA, TI-TI, TIRI-TIRI, TAI-RI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja PAUSID, diktsioon, noodikirja märgid, salm, refrään, vahemäng, eelmäng

	rakendab neid häälemurde perioodil. Muusikaline liikumine - tajub muusika erinevaid elemente (rütm, tempo, pulss, meloodia, harmoonia ja dünaamika), väljendab neid liikumises. Muusika kuulamine - on tutvunud sümfooniaorkestri erinevate pillirühmadega; - tunneb keel-, puhk- ja löökpille; - oskab kuuldeliselt eristada erinevaid instrumente; - oskab kuuldeliselt eristada erinevaid rahvapille. Muusikaline omalooming - loob omaloomingulist muusikat, kasutades keha, häält ja olemasolevaid rütmipille; - loob kaasmänge keha- ja rütmipillidel, loovliikumisi, improvisatsiooni.	Õppesisu: Muusika rütmi, tempo ja dünaamika tunnetamine Keha tunnetuse ja koordinatsiooni arendamine Kehakeele kasutamine, arvestades ruumi võimalusi ja muusika iseloomu Muusika, kehakeele ja liikumise kasutamine, et väljendada oma mõtteid ja emotsioone Loovuse arendamine, väljendades ennast isikupärasel viisil läbi liikumise Põhimõisted: rütm, tempo, pulss, meloodia, harmoonia, dünaamika, kehakeel, koordinatsioon Õppesisu: Tutvumine rahvapilliorkestri erinevate rahvapillidega Tutvumine sümfooniaorkestri erinevate pillirühmadega Tutvumine keel-, puhk- ja löökpillidega Muusika kuulamine ja selle iseloomustamine õpetaja juhendamisel (sümfooniaorkestri erinevate pillirühmade äratundmine, erinevate instrumentide äratundmine) Põhimõisted: rahvapilliorkester, sümfooniaorkester, keelpill, puhkpill, löökpill, pillirühm, dirigent, instrument Õppesisu: Turvalise ja loomisvabadust toetava keskkonna kujundamine Omaloomingulise muusika loomine Kaasmängu loomine keha- või rütmipillidel
--	--	--

		Põhimõisted: omalooming, kaasmäng, loovliikumine, improvisatsioon Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
8.klass	Laulmine • laulab peast mõnda laulu, sealhulgas Eesti hümni; • laulab pingevalt, õige hingamise ja selge hääldusega; • tunneb taktimõõte 2, 3, 4; • arvestab õpitud noodikirja märkidega. Muusikaline liikumine • tajub muusika erinevaid elemente (rütm, tempo, pulss, meloodia, harmoonia ja dünaamika), väljendab neid liikumises; • tunneb taktimõõte 2, 3, 4.	Õppesisu: Laulmine loomuliku kehahoiu ja sügava/laululise hingamisega. Helikõrguste tunnetamine laulmisel, hääleulatus ja -tugevus Diktsiooni täpsuse ja selguse rõhutamise Häälehoid häälemurdeperioodil, võimete ja hääle isikupäraga arvestamine Põhimõisted: helikõrgus, hääleulatus, hääletugevus, häälehoid, häälemurre, diktsioon, taktimõõt (2, 3, 4), noodikirja märgid Õppesisu: Muusika rütmi, tempo ja dünaamika tunnetamine Oma liikumiste kohandamine vastavalt muusika iseloomule Keha tunnetuse ja koordineerimise arendamine Liikumistegevuste kaudu enda ja teiste tunnetamine, arvestamine paiknemisega ruumis ja liikumistrajektoridega Kehakeele kasutamine, arvestades ruumi võimalusi ja muusika iseloomu Muusika, kehakeele ja liikumise kasutamine, et väljendada oma mõtteid ja emotsioone Loovuse arendamine Põhimõisted: rütm, tempo, pulss, meloodia, harmoonia, dünaamika, kehakeel, koordineerimine, taktimõõt (2, 3, 4)

	Muusika kuulamine - tutvub popmuusika ajalooga ja nüüdismuusikaga; - väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapille. Muusikaline omalooming - loob ja esitab omaloomingut üksi ja/või üheskoos; - katsetab ideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka lõimitult; - loob kaasmänge keha- või rütmipillidel.	Õppesisu: Tutvumine heli ja selle omadustega Tutvumine helisalvestuse ja muusikatehnika arengulooga Rock- ja popmuusika stiilidega tutvumine - nimetused, iseloomulikud tunnused, tuntumad esitajad Rock- ja popmuusika stiilide kuulamine ja võrdlemine Levimuusika areng Eestis Põhimõisted: Rock- ja popmuusika, levimuusika, , helisalvestis, muusikatehnika Õppesisu: Turvalise ja loomisvabadust toetava keskkonna kujundamine Omaloomingulise muusika loomine Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
9.klass	Laulmine - laulab peast mõnda laulu, sealhulgas Eesti hümni; - laulab pingevalt, õige hingamise ja selge hääldusega; - arvestab õpitud noodikirja märkidega.	Õppesisu: Laulmine loomuliku kehahoiu ja sügava/laululise hingamisega Helikõrguste tunnetamise, hääleulatuse ja -tugevuse arendamine laulmisel Diktsiooni täpsuse ja selguse rõhutamine Häälehoiu jälgimine häälemurdeperioodil, võimete ja hääle isikupäraga arvestamine A cappella ja saatega laulmine Eesti hümni peast laulmine Jõukohaste laulude peast laulmine

	Muusikaline liikumine - tajub muusika erinevaid elemente (rütm, tempo, pulss, meloodia, harmoonia ja dünaamika), väljendab neid liikumises; - on mängujuhiks noorematele õpilastele mängudepäeval, suudab juhtida liikumismänge; - tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid. Muusika kuulamine - väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapille; - tunneb järgmisi muusikažanre: ooper, operett, muusikal, ballett, sümfoonia; - on tutvunud üldtuntud näidetega klassikalisest muusikast; - tunneb rahvamuusikat ja eesti rahvapille.	Rütmi- ja meloodiataju, esinemisjulguse, suhtlemis- ja koostööoskuse arendamine Põhimõisted: helikõrgused, hääleulatus, hääletugevus, häälehoid, häälemurre, a cappella, koostöö Õppesisu: Muusika rütmi, tempo ja dünaamika tunnetamine, erinevate rütmikujundite tuvastamine ning nende väljendamine liikumiste/liigutuste kaudu Oma liikumiste kohandamine vastavalt muusika iseloomule. Keha tunnetuse ja koordinatsiooni arendamine Liikumistegevuste kaudu enda ja teiste tunnetamine, arvestamine paiknemisega ruumis ja liikumistrajektooriga Kehakeele kasutamine, arvestades ruumi võimalusi ja muusika iseloomu Muusika, kehakeele ja liikumise kasutamine, et väljendada oma mõtteid ja emotsioone Loovuse arendamine Põhimõisted: rütm, tempo, pulss, meloodia, harmoonia, dünaamika, loovus Õppesisu: Sümfooniaorkestri koosseisu tundmine Tutvumine Eesti orkestritega Erinevate maailmajagude muusika kuulamine Muusikateatri nelja olulisema alaliigi (ooper, operett, muusikal, ballett) tundma õppimine Olulisemate heliloojate loomingu kuulamine Filmimuusikaga tutvumine Rahvamuusika kuulamine, esitamine
--	--	--

	Muusikaline omalooming • katsetab muusikalises tegevuses erinevaid ideid, hindab isikupära ja väljendusrikkust; • suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda; • loob kaasmänge keha- või rütmipillidel.	Rahvapillide tundmine Põhimõisted: ooper, operett, muusikal, ballett, sümfoonia, klassikaline muusika, rahvamuusika, rahvapillid, orkester, filmimuusika Õppesisu: Turvalise ja loomisvabadust toetava keskkonna kujundamine Omaloomingulise muusika loomine Tutvumine meediakeskkonna ja infotehnoloogiaga Põhimõisted: meediakeskkond, infotehnoloogia, autoriõigus, kaasmäng Kooli üritustel/ võimalusel koolivälistel üritustel osalemine/ esinemine
--	---	---